

# مشهد الرضا و هویت بخشی به تمدن نوین اسلامی

۲

گذری بر تاریخ خیابان طبرسی

که از قدیمی ترین خیابان های

اطراف حرم مطهر است

## چشم انداز شمالی گنبد طلا

خیابان طبرسی یکی از خیابان های مشهور شهر مشهد است. تقریباً همه زائران با آن آشنایی دارند. به علاوه، قرار داشتن مغازه های مختلف و رنگارنگ در حاشیه آن موجب شده که یکی از مراکز خرید عمده سوغاتی برای کسانی باشد که از راه های دور و نزدیک و به قصد زیارت حرم مطهر ثامن الحجج (ع) راهی مشهد می شوند.

بازارچه حاج آقا جان با همه شهرتی که دارد، به این خیابان وصل می شود و مسیر رسیدن به تعدادی از مساجد ...



ویژه فرهنگ و معارف رضوی

سال اول | ویژه نامه ۲۰۶ |

مهاجر نیاید در نشست «فرایند تحقق انقلاب اسلامی»:

### انقلاب اسلامی ایران

### پیام آور تمدنی

### جدید بود

۲



خدمت در آستان قدس رضوی سن و سال نمی شناسد  
۴۰۰ نوجوان خادمیار در قامت مکبر حرم مطهر

### ز کودکی خادم این تبار محترمم...

۴

تکاهی به نکات فقهی بیانات رهبر انقلاب

### وظیفه نخبگان در قبال

### جامعه اسلامی چیست؟

۳

خاطرات علما / آیت الله العظمی بروجردی

### رسم من نیست که از ملوک

۲

### هدیه قبول کنم

### حکم شرط بندی

۲

### در رقابت های ورزشی

### منبر مجازی

### انصاف داشته باش



### حجت الاسلام دانشمند | ما متأسفانه

یک مشکلی داریم و اون مشکل اینست که خوبیها معمولاً یادمون میره اما بدیها یادمون نمیره. لذا وقتی با یکی بد میشیم، خدماتشو فراموش می کنیم. هی بدیهاش جلو چشممون خودنمایی میکنه... قرآن میگه ای کسانی که مؤمنید، هم انصاف داشته باشین... هم اینکه تو جامعه هر جا میرین انصاف و اقامه انصاف رو ترویج کنین.

یعنی اگه دیدین یک نفر داره بی انصافی میکنه در برابر بی انصافیش سکوت نکنید... الان بعضی از این لات و لوتا که هزار جور فساد میکنن، بعضی صفات خوب هم توی اینا هست که شاید توی برخی مؤمنها نباشه... بی رودبایستی... مثلاً این اگه نمک کسی رو بخوره، نمکدون طرف رو نمیشکونه... طرف رفته پای سفره یه نفر نشسته، نه یک پرس که چند پرس آجری بار زده... برای زن و بچه اش هم برده... توی راه میگه معلوم نیس این بابا اینارو از کجا میاره؟ طرفو زدش هم میکنه... سر سفره طرف نشسته بهش تهمت هم میزنه.

یکی هم می بینی نماز نمی خونه، مؤمن هم نیس اما وقتی ازش چیزی درباره کسی میپرسی میگه حاجی ما نون و نمکشو خوردیم... چی بگیم؟... ما که نمی توینم همه چیزو درباره کسی سیاه ببینیم... خدا ... حضرت موسی (ع) فرمود اذهب الی فرعون... تو و داداشت برین پیش فرعون... برین پیش فرعون می که این همه جنایت کرده، بچه ها رو سر بریده، میگه من خدا هستم... خدا میگه، موسی! با این فرعون آروم حرف بزن.

موسی تعجب کرد، خدایا من برای چی باید با فرعون آروم حرف بزنم؟ خدا گفت موسی! اگه فرعون ادعای خدایی کرده، من می دونم و خودش... تو باید با این آقا درست حرف بزنی. چرا!... یادت به بچه بودی به مادرت گفتیم تو رو توی صندوقچه بذاره روانه رود نیل کنه؟ تو هنوز ۶ماه نداشتی ما تو رو وارد کاخ فرعون کردیم... ۱۹ سال فرعون مثل پدر تورو تر و خشکت کرد.

حکم پدری داره گردن تو... به حرمت زحماتی که برای تو کشیده، پدری کرده، حق نداری به این شهپدر توهین کنی. اینو میگن انصاف. ما نسبت به هم انصاف نداریم... ۳۰ ساله با شما رفیق توی این معامله اشتباه کرده... چشم تو رو هم میذاره همه خدماتشو نادیده می گیری، انصاف نیست...

### ماجرای یک کار زیبای خیرخواهانه در دبستان دخترانه امام رضا

## دست های کوچکی که گره های بزرگ را باز می کنند

حتی با وجود شیوع کرونا که دیگر حضور بچه ها در مدرسه ممکن نبود، این کار روی زمین نماند و در همان حد مشارکت بچه ها و کمک برخی خیران نسبت به رفع مشکلات امروز دانش آموزان بی بضاعت مثل خرید تلفن همراه و تبلت، خرید شارژ تلفن و بسته اینترنت برای تداوم امور آموزشی اقداماتی انجام شده است.

به برکت نام حضرت ثامن الحجج (ع) طوری کار این صندوق دامنه پیدا کرده که حالا خانواده های نیازمند مرتبط با ما به خاطر هر مشکلی که دارند از مسیر مدیر مدرسه فرزندان خود با واحدهای ۵ و ۱۷ مدارس امام رضا (ع) ارتباط می گیرند تا در صورت امکان راهی برای دریافت کمک و حل مشکلاتشان پیدا شود. تسویه حساب موردی کلاس فوق برنامه یک دانش آموز، پرداخت موردی اجاره بها و قبوض معوق چند خانواده کم برخوردار

اولیایشان در میان گذاشتیم و همراه تعدادی از دانش آموزان این کار در آن دبستان اجرا شد تا ضمن آشنایی مقدماتی با دیگر دوستان خود، به هم احساس خواهری پیدا کنند. طوری این اقدام خیر گسترش پیدا کرد و بچه ها به انجام آن راغب شدند که غیر از جمع آوری صدقات، خودشان دست به کار شده و از اقوام و خویشان هم به هر بهانه خلاقانه ای پول جمع آوری می کردند. به عنوان نمونه، دانش آموزی را داشتیم که کاردستی تزئینی با نمک درست کرده بود و با فروختن در جمع خویشاوندان، مبلغ جمع شده را به صندوق هدیه کرد. با افزایش مبالغ توانستیم در دو مدرسه دیگر؛ یک ابتدایی دخترانه در شهرک شهید رجایی و دبیرستان دخترانه ای در اسماعیل آباد به فراخور مناسبت ها اقدام هایی را سامان دهیم. مثلاً در جشنی به مناسبت روز غدیر در مدرسه

سارا صالحی | ماجرا از یک دوره می دانش آموزی در ساعات فوق برنامه مدرسه و در کنار آن تشکیل یک صندوق برای جمع آوری صدقات هفتگی بچه ها شروع شد. مثل همه امور خیرخواهانه، اما این کار برکت پیدا کرد و به جریانی مستمر و دامنه دار تبدیل شد، طوری که امروز پس از گذشت چهار سال، این صندوق به نام «صندوق خواهرخواندگی» شهرت یافته است. برای بیشتر دانش آموزان با ماجرای این حرکت نیکوکارانه با طیبه حسینی، مدیر مدرسه دخترانه امام رضا (ع) گفت و گو کرده ایم.

### ماجرای این طرح دقیقاً از کجا شروع شد؟

سال تحصیلی ۹۷-۹۶ در قالب برنامه های فرهنگی مدرسه، تصمیم گرفته شد صبح ها و عصرهای دوشنبه یک دوره فوق برنامه با عنوان «دوشنبه های انتظار» برای آشنایی بیشتر دانش آموزان با فرهنگ مهدویت در نمازخانه مدرسه تشکیل شود تا بچه ها در کنار حضور در کلاس ها و پیشرفت تحصیلی، سطح آگاهی و معرفتی شان نسبت به فرهنگ اهل بیت (ع) رشد پیدا کند. در پایان هر جلسه پس از قرائت دسته جمعی دعای فرج، به نیت سلامتی امام زمان (عج) صدقات بچه ها را هم جمع می کردیم. بحمدالله به مرور وقتی این دوره مورد اقبال واقع شد و در کنار صدقات دوره مهدویت، صدقات هفتگی دیگر بچه های مدرسه را جمع آوری کردیم. تصمیم به تشکیل یک صندوق گرفتیم تا مبالغ را به صورت هدفمندتری هزینه کنیم. بنا شد محتوای صندوق نیز برای کمک به دانش آموزان کم بضاعت مدارس حاشیه شهر خرج شود، به همین خاطر نام «صندوق خواهرخواندگی» را برایش انتخاب کردیم تا بچه ها قلباً احساس کنند به خواهران خود کمک می کنند. برای مدیریت این کار نیکوکارانه هم هیچ کسی بهتر از خود بچه ها نبود.

### کمک ها را صرف چه اموری کردید؟

در قدم نخست، وقتی از طریق معلم پرورشی یک مدرسه ابتدایی دخترانه در انتهای خیابان رسالت، مطلع شدیم بچه ها به خاطر نداشتن وسع مالی خانواده هایشان، بدون صبحانه مدرسه می آیند، تصمیم گرفته شد یک روز در هفته، صبحانه گرم برای این بچه ها تهیه کنیم. طرح را با خود بچه ها



دانش آموزان مدارس حاشیه شهر و یا حتی تعمیر منزل آن ها و... تنها مصادیقی از این موارد خاص مشکل گشایی به دست دختران دانش آموز مدرسه ما از همسهریان مشهدی است.

همه مسئولان و معلمان دبستان واحدهای ۵ و ۱۷ بر این باورند که این دست اقدام ها، کار چندان بزرگ و عجیبی نیست و ما و دختران مدرسه با تأسی از بانو حضرت زهرا (س) فقط به وظیفه انسانی و شرعی خود عمل می کنیم، از این رو امیدواریم با این سبک تفکر بزرگ شوند و هر کدام منشأ خیرات و عامل اقدام های مؤثری برای شهر و کشورشان شوند.

اسماعیل آباد که بیشتر دانش آموزانش اهل تسنن هستند، چادر مشکی و ۷۰ جلد قرآن کریم هدیه دادیم.

### حالا با گذشت نزدیک به چهار سال، صندوق خواهرخواندگی چه حال و هوایی دارد؟

در حال حاضر از طریق صدقات هفتگی بچه ها، کمک های والدین و همراهی برخی خیران؛ تهیه بسته های نوشت افزار، کیف و کفش، مانتو، لباس گرم، رخت نوب عیدانه تا بسته های اقلام معیشتی، توزیع گوشت گرم، بسته های اطاری در ماه رمضان و... را ساماندهی می کنیم.

وی افزود: تاکنون حدود ۲ هزار روشندان از آغاز اجرای طرح تشرفات «مهر درخشان رضوی» از استان های سراسر کشور، میهمان خادمان آستان مقدس رضوی بوده اند.



میهمان آستان قدس رضوی هستند. جعفر رئیسبازاده با اشاره به اینکه در سال های گذشته، گروه های مختلفی از اقصی نقاط کشور میهمان آستان قدس رضوی بودند، یادآور شد: در طرح تشرفات نایبانیان نیز پیش از شیوع کرونا و در سال ۹۷، حدود ۴۷۰ نفر در قالب چهار کاروان با همکاری انجمن نایبانیان ایران به مشهد مقدس مشرف شدند و در سال جاری نیز تاکنون ۳۵ نفر از استان لرستان و ۴۵ نفر از استان کرمان زائر مشهدالرضا (ع) و بارگاه منور رضوی شده اند.

مطهر حضرت رضا (ع) خبر داد. به گزارش آستان نیوز، همزمان با هفته روشندان و در هماهنگی های صورت گرفته با مدیریت امور زائرین معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی، کاروانی از نایبانیان و ناشنوایان به مشهد مقدس مشرف شدند و به مدت سه روز در زائرشهر رضوی اقامت خواهند داشت. معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی با اعلام این خبر گفت: این کاروان زیارتی شامل ۴۵ نابینا و ۴۵ ناشنوا از استان کرمان است که به مدت سه روز

روز جهانی عصای سفید را در مهر ماه پشت سر گذاشتیم اما ما ایرانی ها، خودمان هفته روشندان را هم داریم که هر ساله، هفته نخست آذرماه را به گرمی داشت صاحبان عصای سفید اختصاص می دهیم. نابینایانی که اگرچه از دیدن زیبایی های دنیا محرومند اما در دل و جان خود، دنیایی زیبا و با طراوت دارند.

معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی از تشریف ۹۰ نفر از نابینایان و ناشنوایان کرمانی به مشهد مقدس و حرم



### تشریف کاروان زائران نابینا و ناشنوا به حرم مطهر رضوی

معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی از تشریف ۹۰ نفر از نابینایان و ناشنوایان کرمانی به مشهد مقدس و حرم









ان جما  
تربیت  
الاسلام  
الاخلاق  
الحسنه  
فیما  
بین  
الناس

همانا آنچه سبب  
زیبت اسلام می شود  
خوش اخلاقی در  
بین مردم است.



برش

## به روایت «بیژن الهی»



نمایشگاه گزیده آثار کتابخانه اهدایی زنده‌یاد «بیژن الهی» به مؤسسه کتابخانه و موزه ملی ملک در این مؤسسه برپا شد. این نمایشگاه با عنوان «به روایت کتابخانه بیژن الهی» با نمایش ۵۰ جلد از کتاب‌های منتخب اهدایی این هنرمند معاصر کشور، در مؤسسه کتابخانه و موزه ملی

۲۹ آذر ۱۴۰۰ همه‌روزه به جز روزهای تعطیل، از ساعت ۹ تا ۱۵:۳۰ (پنجشنبه‌ها از ساعت ۱۰ تا ۱۵) در کتابخانه و موزه ملی ملک به نشانی تهران، میدان امام خمینی، سردر باغ ملی، خیابان ملل متحد (میدان مشق)، پذیرای علاقه‌مندان با رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی است.



آموزش‌های مرتبط با پیگیری از ابتلا به کرونا، بیماری‌های زنان، کاهش فشار و چربی خون و... را به مراجعان ارائه کردند. همچنین یک بیمار کم‌توان توسط پزشک در منزل ویزیت شد.

از پرستاران، تکنسین دارو و... حضور داشتند. این گروه جهادی خدماتی شامل معاینه بیماران، کنترل فشار خون، کنترل قند خون، توزیع داروهای رایگان و

حاضر شده و حدود پنج ساعت به ۸۰ بیمار محروم خدمات پزشکی ارائه کردند. در این اردو، تیمی ۱۱ نفره متشکل از یک پزشک متخصص طب اورژانس و جمعی

**خدمات رایگان درمانی**  
گروه جهادی پایگاه مقاومت بسیج بیمارستان رضوی با هماهنگی دفتر امور خیرین این بیمارستان در روستای «عبدالله آباد» شهرستان نیشابور

## گروه‌های جهادی

## گفت و گو مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی سرخس: می‌توانیم به «هاب» ترانزیت کانتینری شرق کشور تبدیل شویم



**آستان نیوز |** مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی سرخس از آمادگی کامل برای توسعه تعاملات اقتصادی در منطقه و جذب سرمایه‌گذاران خارجی خبر داد و گفت: یکی از برنامه‌های در حال پیگیری در منطقه ویژه اقتصادی سرخس، راه‌اندازی ظرفیت انتقال کالا با کانتینر و ادامه مسیر آن از کشورهای CIS به سمت بندرعباس است که با تحقق آن، این منطقه به هاب کانتینری شمال شرق کشور تبدیل خواهد شد. محمدرضا کلایی در حاشیه بازدید سفیر اندونزی از منطقه ویژه اقتصادی سرخس، در گفت‌وگو با خبرنگار ما به ظرفیت‌های این منطقه اشاره کرد و گفت: در شمال شرق کشور، سه نقطه تبادلات مرزی با کشورهای همسایه داریم که از این بین، منطقه ویژه اقتصادی سرخس با برخورداری از زیرساخت‌های لازم، ظرفیت گسترده‌تری نسبت به دو مرکز دیگر یعنی لطف‌آباد و اینچه‌برون دارد و علاوه بر آن، محور سرخس - بندرعباس و سرخس - چابهار بر این مزیت‌ها افزوده و منجر به شکل‌گیری یک کریدور شده است.

**جزئیات طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی سرخس**  
کلایی با اشاره به تدوین طرح جامع نهایی منطقه ویژه اقتصادی سرخس افزود: بخش اول این طرح، ۵ هزار و ۲۸۰ هکتار و شامل فرودگاه بین‌المللی الماس سرخس است که این فرودگاه دارای رده E جهانی بوده و قابلیت نشست و برخاست هر گونه هواپیما را دارد. او با بیان اینکه قابلیت هر گونه فعالیت لجستیکی به صورت ریلی، هوایی و جاده‌ای در داخل منطقه فراهم شده است، تصریح کرد: بخش دوم این طرح، موضوع لجستیکی ریلی و شامل ۱۸۰ هکتار زمین است که ۱۰۰ هکتار آن به صورت عمومی استفاده می‌شود و مربوط به صنایع است. همچنین در یک ضلع از ۸۰ هکتار دیگر، ریل عرض قابل استفاده برای واگن‌های کشورهای CIS و در ضلع دیگر ریل نرمال مورد استفاده ایران و کشورهای اروپایی ساخته شده است. کلایی بخش سوم طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی سرخس را مربوط به اختصاص هزار و ۲۰۰ هکتار زمین برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی دانست و گفت: نیمه‌سنگین و سنگین تقسیم‌بندی شده است، وی با بیان اینکه منطقه ویژه اقتصادی سرخس، خود را شریک سرمایه‌گذاران می‌داند، گفت: ما در کنار سرمایه‌گذاران برای گرفتن مجوزهای تأسیس اقدام خواهیم کرد، ضمن اینکه برای ورود مواد اولیه، ماشین‌آلات و تجهیزات و... به داخل منطقه برای واحدهای تولیدی مستقر هیچ گونه محدودیتی وجود ندارد و این تجهیزات می‌توانند از هر مرزی وارد سرخس شوند.

**آمادگی برای اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاران**  
وی تصریح کرد: سرخس مکمل بندرعباس در حوزه ترانزیت از خلیج فارس به آسیای میانه است که مسیر این دو شهرستان از نظر ریلی و جاده‌ای ایجاد شده است. از طرفی مسیر ریلی سرخس به چابهار نیز به بهره‌برداری رسیده و مسیر ریلی زاهدان به چابهار نیز در حال انجام است که با بهره‌برداری از آن در سال آینده، کریدور شرق کشور تکمیل خواهد شد. کلایی با بیان اینکه قرار است بزرگ‌ترین هاب کانتینری شرق کشور را در منطقه ویژه اقتصادی سرخس ایجاد کنیم، گفت: منطقه ویژه طرح‌های بسیاری در حوزه سرمایه‌گذاری در دستور کار دارد و آماده همکاری لازم با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی هستیم. او ادامه داد: از جمله این طرح‌ها می‌توان به حوزه‌های صنایع غذایی، تولید لاستیک خودرو که علاوه بر تأمین نیاز داخل کشور جنبه صادرات هم دارد، ساخت کشتارگاه‌های صنعتی، کانتینرسازی با هدف تأمین نیاز کشور، ساخت قطعات خودرو و... اشاره کرد.

گفت‌وگو کنم اما آن قدر غرق هیجان و شیفتند دوره نوجوانی است که لحظه‌ای آرام نمی‌گیرد و مدام در حال شوخی با دوستانش است. محمدجواد خوشحویی هم یک کلاس ششمی ریزنقش است که لباس فرم خادمیاری از قد و قامتش بزرگ‌تر است. محمدجواد از سه‌سالگی به‌واسطه تلاش‌های پدر و مادرش شروع به حفظ قرآن کرده و اکنون حافظ کل قرآن کریم است. می‌گوید: قبل از پیش‌دبستانی شروع به حفظ قرآن کردم و آن قدر برایم برکت داشت که لکننت زبانم هم برطرف شد، حالا هم افتخار می‌کنم که خادم امام رضا (ع) هستم. وقتی برای مکیه به حرم می‌آیم خیلی‌ها مرا تشویق می‌کنند و حتی به من هدیه تبرکی می‌دهند که انگیزه من را بیشتر می‌کند، اما مهم‌تر از همه اینکه، این مرتبه و پیشرفت را مدیون پدر، مادر و استادانم هستم که با زحماتشان من به این افتخار رسیدم.»

**سه‌دهه مکیه نوجوانان**  
محمدامین سعادت، کارشناس حرم مطهر و مسئول بخش امور مکیه حرم مطهر است. او درباره پیشینه ایجاد واحد نماز در حرم مطهر رضوی می‌گوید: تشکیلات مربوط به بخش نماز در حرم مطهر قدمتی بسیار طولانی دارد اما پس از انقلاب اسلامی در سال ۶۳ ساختار بخش نماز در حرم مطهر کامل‌تر شد و یکی از بخش‌های آن به مکیه اختصاص داده شد. در گذشته افراد بزرگسال، در این بخش به عنوان مکیه‌نمازگزاران خدمت می‌کردند اما از سال ۹۵ با هدف استفاده از ظرفیت نوجوانان در خدمت مکیه حرم، از این گروه سنی هم استفاده شده است. روند جذب نوجوانان مکیه هم تسهیل شده و افراد مستعد و توانمند از بین مداحان، حافظان و قاریان برای این خدمت در حرم مطهر جذب شدند. در حال حاضر هم ۴۰۰ مکیه حرم نوجوان در ۲۰ نوبت نماز در حرم مطهر مشغول خدمت هستند و دست‌کم در هفته یک بار توفیق مکیه در نمازهای حرم مطهر را پیدا می‌کنند و برنامه‌ریزی برای جذب ۳ هزار مکیه نوجوان در دستور کار قرار دارد.

## خدمت در آستان قدس رضوی سن و سال نمی‌شناسد ۴۰۰ نوجوان خادمیار در قامت مکیه حرم مطهر

# ز کودکی خادم این تبار محترم...



تشکیلات مربوط به بخش نماز در حرم مطهر قدمتی بسیار طولانی دارد اما پس از انقلاب اسلامی در سال ۶۳ ساختار بخش نماز در حرم مطهر کامل‌تر شد و یکی از بخش‌های آن به مکیه اختصاص داده شد.

خدمت می‌آید و به قول دوستانش به سبک عبدالباسط اذان می‌گوید. حضور او در کنار محمدمهدی پورعباس ۱۷ ساله که بسیار آرام و بی‌صدا است، دقیقاً حال و هوای گروه‌های دوستی این سن را دارد. محمدمهدی از آزمون‌های سخت ورودی برای مکیه یاد می‌کند و می‌گوید: «مکان‌های مختلفی در حرم برای خادمیاری رفتن تا خادمیار حضرت شوم اما نشد تا اینکه از طریق تشویق یکی از مکیه‌نماز حرم که به مسجد محله‌مان آمده بود با این واحد آشنا شدم و برای خادمیاری اقدام کردم و شکر خدا پذیرفته شدم. البته پذیرفته شدن در اینجا هم ساده نبود، در چند مرحله آزمون‌هایی با نظارت استادان برجسته برگزار شد که حسابی روی رعایت نکات صوت و لحن دقت داشتند». می‌خواهم با سجاد عباسیان هم

در مسجد محله یک نفر به من گفت برای مکیه در حرم داوطلب شو... به واحد مکیه‌نماز نوجوان حرم مراجعه کردم، آزمون دادم و حالا افتخار می‌کنم که مکیه حرمم». محمدجواد درباره شرح وظایف و حال و هوای روزهای خدمت‌ش می‌گوید: «ما باید یک ساعت و نیم پیش از هر اذان به دفتر امور مکیه‌نماز مراجعه کنیم. پس از آن با هماهنگی مسئولان واحد، تجهیزات صوتی را برمی‌داریم و به صحن یا رواق تعیین شده می‌رویم. صبر می‌کنیم امام جماعت بیاید و اقامه نماز، ما هم مکیه‌نماز و پس از نماز هم دوباره به دفتر برمی‌گردیم.»

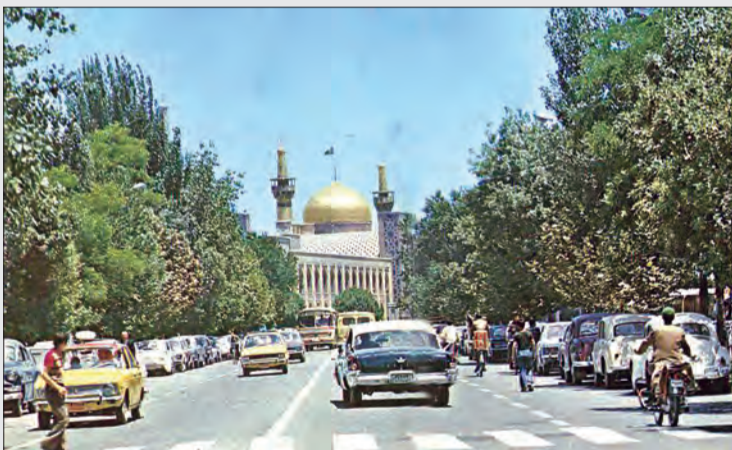
### مکیه به سبک عبدالباسط

سجاد عباسیان یک کلاس ششمی پُرشور و شور این واحد است که یکشنبه و سه‌شنبه برای

## تاریخچه

گذری بر تاریخ خیابان طبرسی که از قدیمی‌ترین خیابان‌های اطراف حرم مطهر است

# چشم‌انداز شمالی گنبد طلا



چهارراه شهید گمنام (مقدم طبرسی) رسید، ادامه پیدا کرد.

**خیابانی که محله عوض کرد!**  
خیابان طبرسی، ساختار محله نوغان را تغییر اساسی داد. در ابتدا، خیابان تا میدان طبرسی امتداد داشت. اما مدتی بعد، باقیمانده مسیر را هم ساختند. در دو طرف خیابان، مغازه‌های متعدد ایجاد شد و فضایی که پیش از آن کاملاً مسکونی بود و فقط می‌شد در ابتدای مسیرش، یکی دو بازار مانند بازار حجاریا یافت که آن هم به حرم متصل بود، فضایی تجاری به خود گرفت و تبدیل به یکی از خیابان عریضی ساخته شود که نامش را هم طبرسی گذاشتند. قرار بود این خیابان، مسیر حرم مطهر را تا بیرون شهر مشهد، در ضلع شمالی هموار کند و البته انتهای آن، جای دروازه نوغان را که تا آن زمان محل ورود و خروج شمال شهر مشهد به حساب می‌آمد، بگیرد. کار ساخت خیابان به دلیل حجم بالای خانه‌هایی که باید خریداری و تخریب می‌شد، به کندی پیش رفت و تا حدود سال ۱۳۱۷ که انتهای خیابان به حدود مکان فعلی

### محمدحسین نیکبخت |

خیابان طبرسی یکی از خیابان‌های مشهور شهر مشهد است. تقریباً همه زائران با آن آشنایی دارند. به علاوه، قرار داشتن مغازه‌های مختلف و رنگارنگ در حاشیه آن موجب شده که یکی از مراکز خرید عمده سوغاتی برای کسانی باشد که از راه‌های دور و نزدیک و به قصد زیارت حرم مطهر ثامن‌الحجج (ع) راهی مشهد می‌شوند. بازارچه حاج آقاچان با همه شهرتی که دارد، به این خیابان وصل می‌شود و مسیر رسیدن به تعدادی از مساجد قدیمی و مزار سادات مشهد هم به این خیابان قدیمی متصل است. امروزه خیابان طبرسی با توسعه مسیر عبور آن به سمت شمال مشهد، به بولوار طبرسی منتهی می‌شود؛ دورنمای زیبایی از حرم مطهر و گنبد طلا را می‌توان در این مسیر مشاهده کرد و کمتر کسی است که از میانه این خیابان قدیمی بگذرد، اما رو به حرم مطهر نایستد و سلامی به ساحت مقدس امام رضا (ع) عرض نکند. امروز قرار است در صفحه نخست رواق، درباره خیابان طبرسی و تاریخ آن صحبت کنیم؛ امیدوارم از این سفر کوتاه تاریخی لذت ببرید.

**گذری از میانه محله نوغان**  
خیابان طبرسی، نام خودش را از عالم نامدار قرن ششم هجری، فضل بن حسن طبرسی گرفته است که مزار وی در قبرستان مشهور تگلگه قرار داشت و امروزه در مجاورت ورودی حرم رضوی، از سمت خیابان طبرسی قرار گرفته است.

شیخ طبرسی در سال ۵۳۲ خورشیدی یعنی ۸۶۸ سال پیش دار فانی را وداع گفت و اثر مشهور وی، «مجمع‌البیان» از آثار مورد

## تغییر ساختار

خیابان طبرسی، ساختار محله نوغان را تغییر اساسی داد. در ابتدا، خیابان تا میدان طبرسی امتداد داشت، اما مدتی بعد، باقیمانده مسیر را هم ساختند. در دو طرف خیابان، مغازه‌های متعدد ایجاد شد و فضایی که پیش از آن کاملاً مسکونی بود و فقط می‌شد در ابتدای مسیرش، یکی دو بازار مانند بازار حجاریا یافت که آن هم به حرم متصل بود، فضایی تجاری به خود گرفت و تبدیل به یکی از شلوغ‌ترین معابر شهری مشهد شد.